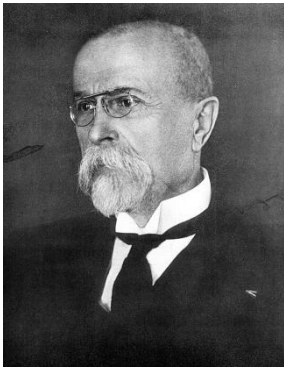

AKTIVITY SLOVÁKOV NA SVOJU OBRANU

Po rakúsko-uhorskom vyrovnaní a následnej silnej maďarizácii hľadali Slováci spôsob ako sa ubrániť pred útlakom. V tomto období v Európe sa zjednocovali národy a vznikali nové štáty (Taliansko, Nemecko).

Slovensko hľadalo pomoc vonku. Niektorí sa spoliehali na pomoc Rusov a iní zas dôverovali Čechom. Slovensko-českú spoluprácu podporovali hlavne Slováci, ktorí študovali v Čechách. Názory sa formovali pod vplyvom **Tomáša Garriguea Masaryka**, ktorý bol vysokoškolským profesorom na pražskej univerzite. V roku **1896** bol v Prahe založený spolok **Československá jednota**, ktorý podporoval česko-slovenskú spoluprácu kultúrne aj finančne.

Na spoluprácu Slovákov a Čechov bola zameraná aj skupina – **hlasisti**, ktorá vytvorila okolo časopisu **Hlas**. Hlavnými predstaviteľmi hlasistov boli **Vavro Šrobár** a **Peter Blaho**, ktorí boli súčasne zakladateľmi časopisu Hlas.

Československá jednota a hlasisti videli zlepšenie postavenia Slovákov vo vytvorení **československého národa**.

Predstavitelia politickej strany **Slovenská národná strana (SNS)** podporovali vzťahy s Čechmi, ale **nesúhlasili s čechoslovakizmom** (vytvorenie jedného spoločného národa Čechov a Slovákov). SNS je najstaršia slovenská politická strana, ktorá vznikla v roku **1871** a pôsobila v Turčianskom Sv. Martine. Medzi stúpenkami bol **Svetozár Hurban Vajanský** (syn Jozefa Miloslava Hurbana), ktorí **očakávali pomoc z Ruska na základe slovanskej spolupatričnosti**. SNS sa málo zapájala do politiky a preto ju kritizovali slovenskí vzdelanci z radu katolíkov okolo katolíckeho kňaza a politika **Andreja Hlinku**. Založili **Slovenskú ľudovú stranu** v roku **1905**, ktorá do politického života zapojila aj ľudové vrstvy.

Kultúrny život po zániku Matice slovenskej rozvíjali spolky s rôznym zameraním (kultúrne, cirkevné, ženské, ...). **Živena**, bol ženský spolok zameraný na zrovnoprávnenie žien a pôsobil v Martine od roku **1869**. Spolky „**Tranoscius**“ (Trnava) a „**Spolok Sv. Vojtecha**“ (Liptovský Mikuláš), ktoré vydávali náboženskú literatúru v slovenčine pôsobia aj v súčasnosti.

Silný vplyv maďarizácie vyvrcholil v roku **1907** udalosťou v **Černovej**. Chceli, aby tento kostol posvätil Andrej Hlinka, ktorý sa tam narodil. Následkom toho bol zbavený farského úradu. **Obyvatelia nevpustili do dediny kňazov, ktorí mali posvätiť nový kostol a na pokyn žandára začali po dedinčanoch strieľať (zomrelo 15 ľudí) a mnohých ďalších ľudí postavili pred súd.** Na obranu práv Slovákov sa konali protesty v Európe a aj v Amerike.

Pomník Černovskej tragédie

TEXT SI OPÍŠ DO ZOŠITA.